

VYBRANÉ KAPITOLY Z FILOSOFIE A ETIKY

U3V

Zuzana Svobodová

Myslitelé našich zemí v období první republiky,
kulturní boj o školu,
rozvoj humanismu a demokracie

Osobnosti k výběru na příště – tučně dle dohody z výuky
je možné mi ještě do soboty 26/4/25 napsat na e-mail: zuzana.svobodova@lf3.cuni.cz

<u>Max Scheler</u>	<u>Edith Stein</u>	<u>Roman Ingarden</u>	<u>Maurice Blondel</u>	<u>Emmanuel Mounier</u>
<u>Hannah Arendtová</u>	<u>Albert Camus</u>	<u>J.-P. Sartre</u>	<u>Jacques Maritain</u>	<u>Maurice Merleau-Ponty</u>
<u>Iris Murdoch</u>	<u>Henri Bergson</u>	<u>M. Buber</u>	<u>F. Rosenzweig</u>	<u>E. Lévinas</u>
<u>Paul Ricoeur</u>	<u>Mary Warnock</u>	<u>Jacques Derrida</u>	<u>Karl Jaspers</u>	<u>Erich Fromm</u>
<u>Romano Guardini</u>	<u>Gabriel Marcel</u>	<u>Jean Hyppolite</u>	<u>Pierre Teilhard de Chardin</u>	<u>Simone de Beauvoir</u>
<u>Claude Tresmontant</u>	<u>Michel Foucault</u>	<u>Simone Weil</u>	<u>Edmund Husserl</u>	<u>Martin Heidegger</u>
<u>????????????????</u>	<u>Jan Patočka</u>	<u>Emanuel Rádl</u>	<u>Erazim Kohák</u>	<u>Jolana Poláková</u>

Humanismus?

- Kdo je humanistou?
- Jak se projevuje humanista?
- Příklady humanistů?

„kořeny lidské vznešenosti“

- „Myslím tedy, že především v tomto musí všichni se mnou souhlasit: že jsou tři kořeny lidské vznešenosti, vlastní lidskému duchu: **rozum**, který věci chápe, **vůle**, která se žene za tím, co je na věcech dobré, konečně pak **nutkání** k činu, vyzbrojené a usměrněné po všech stránkách schopnostmi k činům. Pohledme však, jak z těchto kořenů vyrůstají větve a jaké vzchází ovoce. Z dychtivosti po **pravdě** vzniká *filosofie*, jež je snahou po moudrosti. Z touhy po **dobru** rodí se *náboženství*, které je pěstování a užívání nejvyššího dobra. Z žádosti účinně věci podle uvážení **pořádat** vzchází jako konečný výsledek *politika*...” (KOMENSKÝ, Jan Amos. *Obecná porada o nápravě věcí lidských*: 1. sv. Praha: SPN, 1992. S. 82)

První republika

- Masaryk, Čapek
- Emanuel Rádl (1873–1942)
- Kulturní boj o školu
- Vzory naše (dobové pohlednice)
- Vzory jinde (Francie)
- Role učitele
- Literáti
- Mnichov
- Protektorát

Rádl - Patočka

- Patočka o Rádlovi: Rádl rozpoznává náboženství jako nejmocnější stimulant lidské činnosti. Právě toto hledisko aktivity, vysokého stupně života, proti hledisku instrumentalisticko-pragmatické utility, životního úspěchu a prospěchu, Patočka v Rádlově přístupu oceňuje.
- Naopak, co Patočka Rádlovi výrazně vytýká, je osočování a zkreslování odpůrců – těch, kteří se vydali jinou cestou než obhajobou křesťanského životního ideálu.

Vychovatel a vychovatelství

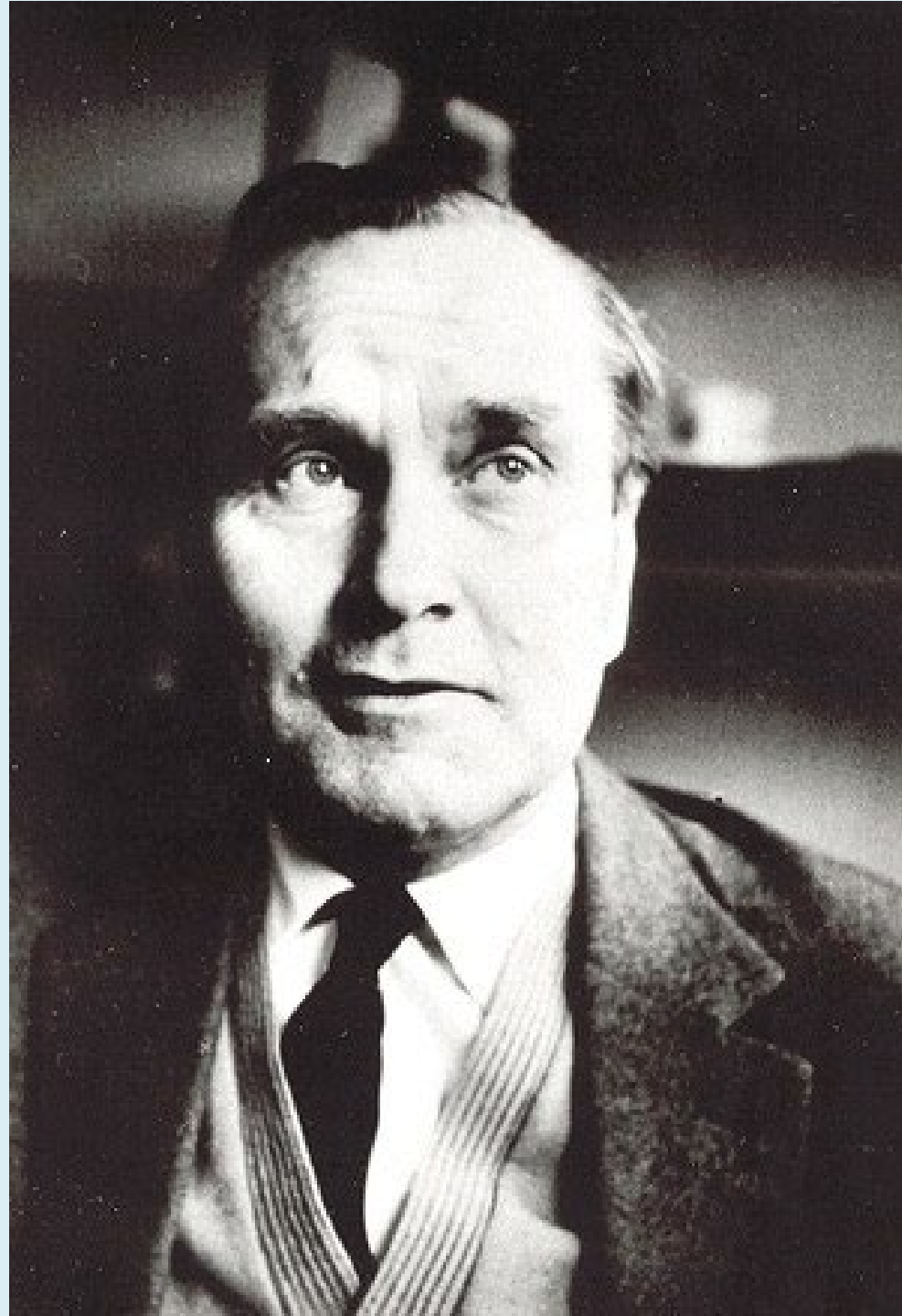
- „Možná že vychovatel nikdy nemůže být *jen* vychovatelem. Možná, že může vychovávat ostatní, **aby** přišli k sobě samým, tehdy, **když dělá něco jiného**: básně jako Homér, nápravu světa jako Komenský, návrat k přírodě jako Rousseau; a tím, že **vidí svůj záměr uskutečněný v odezvě u druhých**, si sám **pomáhá přijít k sobě**. A samozřejmě existují i takoví, kteří v tom pak pokračují, kteří totéž opakují svým způsobem, ve své situaci: to jsou vychovatelé. ...“
- Patočka zde ukazuje, že samotný vychovatelův život a jeho **sebevydání** je cestou k jeho sebenalezení, a tedy k jeho bytí vychovatele.

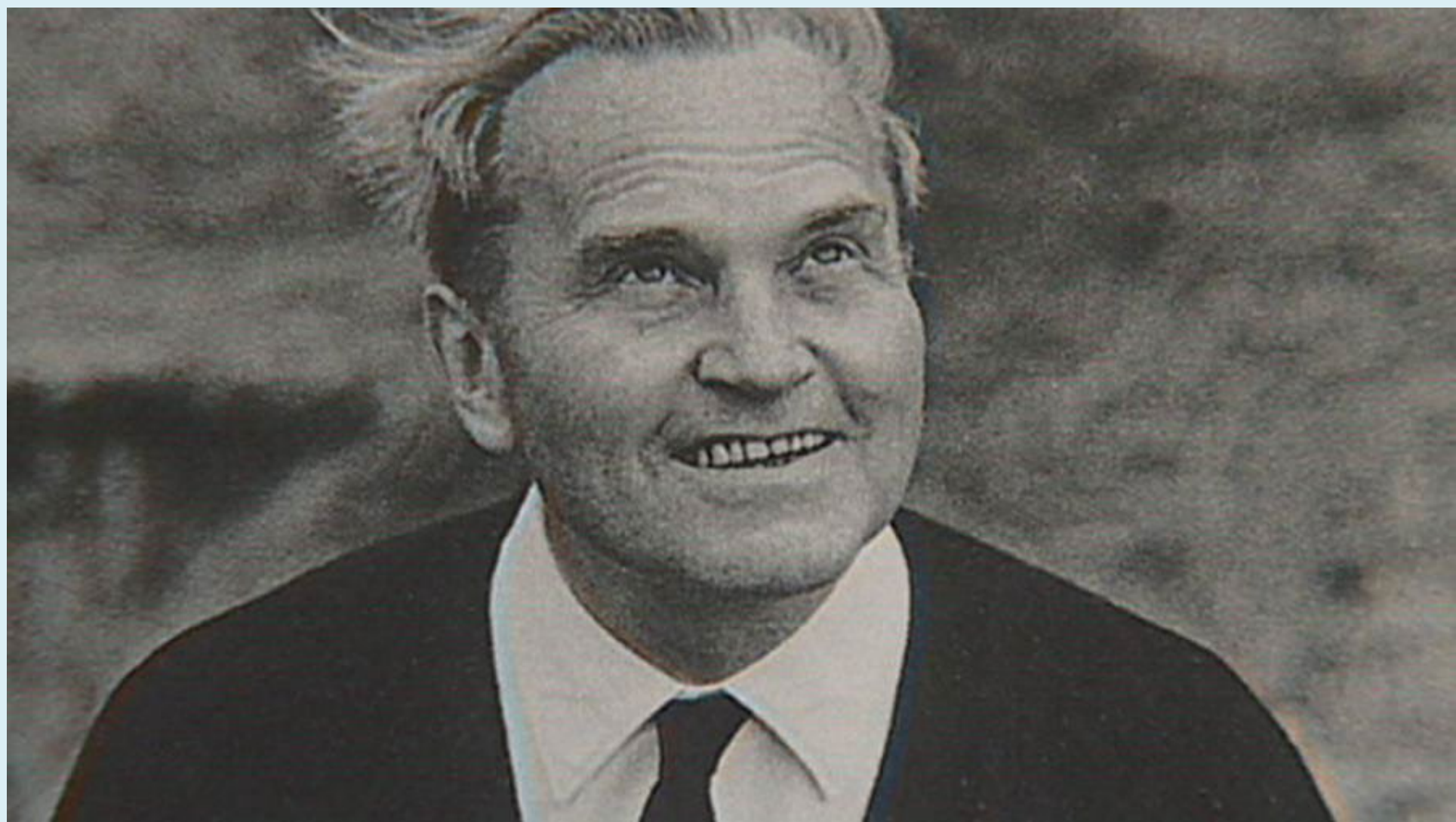
Dopis 8/71, Jan Patočka Klausu Schallerovi, bez udání místa, 3. 5. 1971. In: Patočka, J. *Korespondence s komeniologu II*. S. 188.

PATOČKOVA
BŘEVNOV - PRAHA 6

Jan Patočka
(1.6.1907 - 13.3.1977)

filosof, fenomenolog, profesor, bojovník za lidská práva,
mluvčí Charty 77, zemřel po vyčerpávajícím výslechu STB

Jan Patočka – pohyby života /duše

- duše – životní princip
- pohyb – charakteristika života
- existence – vystupování
- přechod od života k prožívání světa
- metanoia

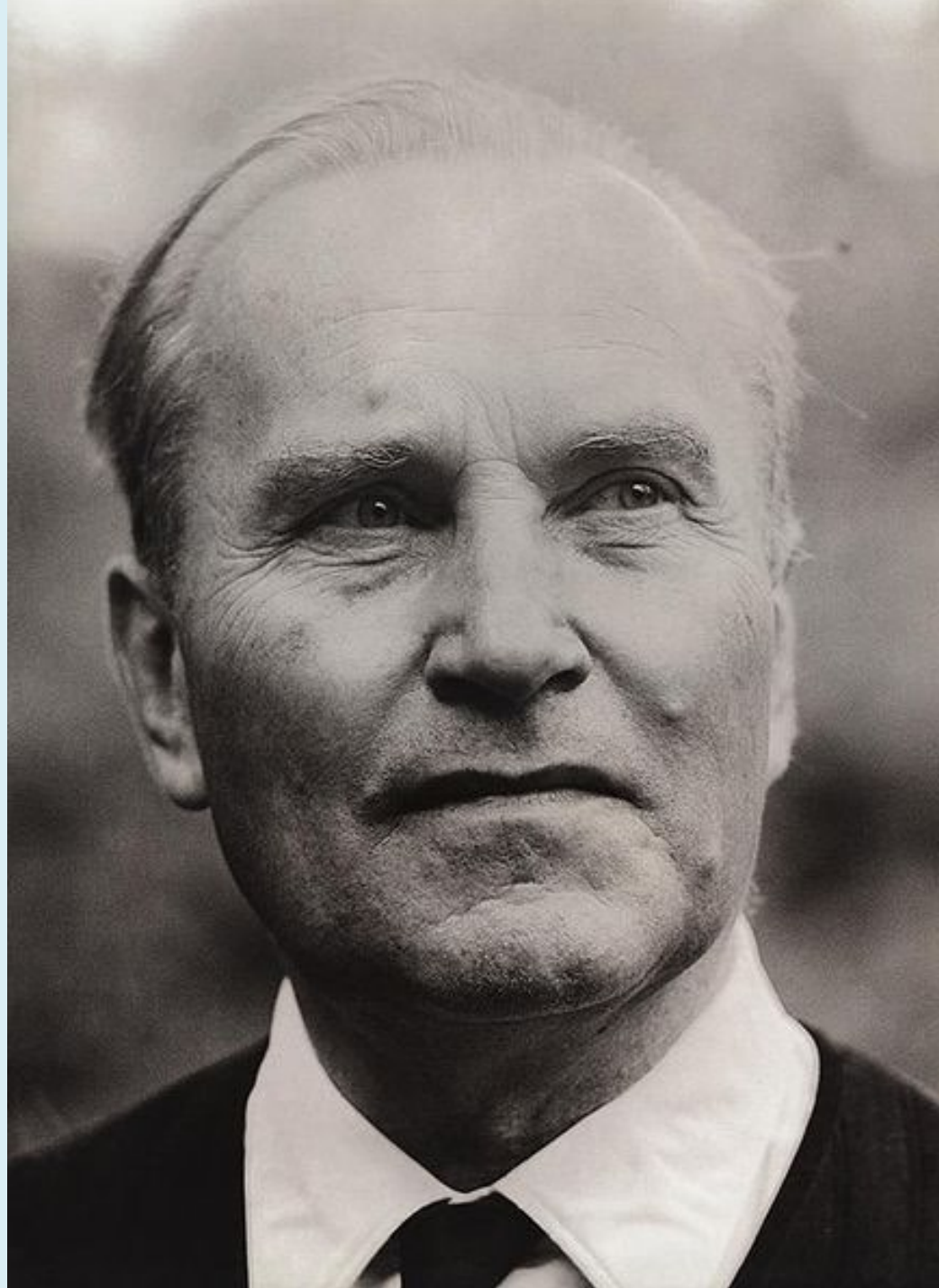

Pohyby lidského života

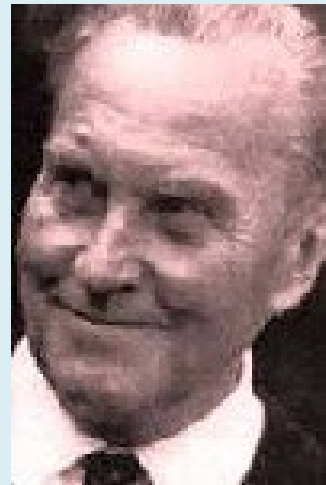
Jan Patočka

Tři základní pohyby lidské existence:

- pohyb **zakořenění** (akceptace)
- pohyb **sebezbavení** sebeprodloužením
(fungování)
- pohyb **sebenalezení** (otevřenost, život v pravdě)

Jan Patočka (uprostřed) a holandský ministr zahraničí Max Van der Stoel (vpravo), setkání v hotelu Intercontinental v Praze, výklad toho, co je Charta 77, 1.3.1977. Foto Vincent Mentzel / NRC Handelsblad.
Pramen: <http://www.nrc.nl/nieuws/2011/04/23/max-van-der-stoel-overleden/>

V TOMTO DOMĚ
SE NARODIL 1. 6. 1907
PROF. JAN PATOČKA
ČESKÝ FILOSOF
A OBRÁNCE LIDSKÝCH PRÁV

Jan Patočka - video z cyklu České televize
Historický magazín – najdete pod č. 55:
3.3.2007, Jan Patočka, tam lze Spustit z
videoarchivu ČT